

Sygn. akt II C 1004/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2022 roku

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Dubinowicz – Motyk

Protokolant: Marzena Przybysz - Zaklika

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2022 roku na rozprawie

sprawy z powództwa T. J.

przeciwko R. G.

o zapłatę kwoty 134 600zł

I zasądza od pozwanego R. G. na rzecz powoda T. J. kwotę 69 080zł (sześćdziesiąt dziewięć tysięcy osiemdziesiąt złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 września 2018 roku do dnia zapłaty;

II oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III zasądza od pozwanego R. G. na rzecz powoda T. J. kwotę 3365zł (trzy tysiące trzysta sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 1004/21

UZASADNIENIE

W dniu 29 marca 2019 roku T. J. wniósł pozew przeciwko R. G., domagając się zasądzenia od pozwanego kwoty 134 600zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 lipca 2018 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. Uzasadniając żądanie wskazał, że strony zawarły w dniach 8 maja 2014 roku, 21 lipca 2014 roku, 31 grudnia 2014 roku i 6 maja 2015 roku umowy pożyczek, które pozwany spłacił jedynie częściowo, a suma zobowiązań z tytułu kapitału pożyczek i ich umownego oprocentowania wynosi 134 600zł. (k.2-5 i 29)

W dniu 27 czerwca 2019 roku referendarz przy tut. Sądzie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. III Nc 127/19, uwzględniając żądanie pozwu. (k.30) Po prawidłowym doręczeniu pozwanemu odpisu nakazu zapłaty i odpisu pozwu (k.219-221 i 235, 240), w/w nakaz zapłaty utracił moc w całości na skutek wniesienia sprzeciwu przez pozwanego. R. G. domagał się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, wywodząc iż pożyczki z dnia 8 maja 2014 roku, 21 lipca 2014 roku, 31 grudnia 2014 roku i 6 maja 2015 roku zostały przez niego w całości spłacone. (k.241-243)

T. J. popierał pozew, wskazując że znaczna część przywoływanych przez pozwanego wpłat dotyczy pożyczek innych niż te, których zwrotu powód się domaga w pozwie, a mianowicie – pożyczek udzielonych pozwanemu i R. H. oraz dwóch pożyczek zawartych pomiędzy stronami, które zostały spłacone wraz z oprocentowaniem. (k.386-388)

Pozwany podtrzymywał swoje stanowisko, zaprzeczając by dokonane przez niego wpłaty na łączną kwotę 239 860zł miały dotyczyć pożyczek udzielonych przez powoda pozwanemu i R. H., a wysokość wpłat przewyższa sumę udzielonych pozwanemu pożyczek. (k.409-415)

Do chwili zamknięcia rozprawy strony podtrzymywały swoje stanowiska. (e-protokół rozprawy z 18 marca 2022 roku)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 maja 2014 roku T. J. i R. G. zawarli umowę pożyczki, na mocy której powód pożyczył pozwanemu kwotę 50 000zł, ustalając że pożyczka zostanie zwrócona do 8 maja 2015 roku. W treści umowy zamieszczone zostało pokwitowanie przez R. G. otrzymania kwoty pożyczki, a środki te zostały przekazane pozwanemu tego samego dnia. W umowie nie zastrzeżono oprocentowania pożyczki. Strony postanowiły, że zmiana umowy wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności (§6).

Dowody: umowa pożyczki k.17, potwierdzenie przekazania kwoty pożyczki k.18

W dniu 21 lipca 2014 roku T. J. i R. G. zawarli umowę pożyczki, na mocy której powód pożyczył pozwanemu kwotę 38 000zł, ustalając że pożyczka zostanie zwrócona do 21 lipca 2015 roku. W treści umowy zamieszczone zostało pokwitowanie przez R. G. otrzymania kwoty pożyczki, a środki te zostały przekazane pozwanemu tego samego dnia. W umowie nie zastrzeżono oprocentowania pożyczki. Strony postanowiły, że zmiana umowy wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności (§6).

Dowody: umowa pożyczki k.19, potwierdzenie przekazania kwoty pożyczki k.20

W dniu 31 grudnia 2014 roku T. J. i R. G. zawarli umowę pożyczki, na mocy której powód pożyczył pozwanemu kwotę 58 000zł, ustalając że pożyczka zostanie zwrócona na określony w §3 umowy rachunek bankowy powoda. W treści umowy zamieszczone zostało pokwitowanie przez R. G. otrzymania kwoty pożyczki, przy czym środki te zostały przekazane pozwanemu wcześniej, w trzech ratach, w dniach 18, 29 i 30 grudnia 2014 roku. W umowie nie doprecyzowano terminu zwrotu pożyczki ani wysokości oprocentowania. Strony postanowiły, że zmiana umowy wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności (§9).

Dowód: umowa k.9-10, potwierdzenia przekazania kwoty pożyczki k.11-13

W dniu 6 maja 2015 roku T. J. i R. G. zawarli umowę pożyczki, na mocy której powód pożyczył pozwanemu kwotę 22 000zł, ustalając że pożyczka zostanie zwrócona na określony w §3 umowy rachunek bankowy powoda. W treści umowy zamieszczone zostało pokwitowanie przez R. G. otrzymania kwoty pożyczki, przy czym środki te zostały przekazane pozwanemu wcześniej, w dniu 5 maja 2015 roku. W umowie nie doprecyzowano terminu zwrotu pożyczki ani wysokości oprocentowania. Strony postanowiły, że zmiana umowy wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności (§9).

Dowody: umowa pożyczki k.14-15, potwierdzenie przekazania kwoty pożyczki k.16

Strony ustnie ustalały, że w/w pożyczki pozwany będzie spłacał ratalnie, uiszczając na rzecz powoda miesięcznie kwotę 2000zł czy 1000zł, w zależności od możliwości finansowych pozwanego. Dokonując przelewu pozwany jednocześnie dzwonił czy sms'ował do powoda i informował na poczet której umowy dokonuje wpłaty, nie zaznaczając tej informacji w treści przelewu.

T. J. do umów z dnia 8 maja 2014 roku, 21 lipca 2014 roku i 31 grudnia 2014 roku doliczał ryczałtowe oprocentowanie w wysokości 11 200zł, 12 800zł i 15 000zł.

Dowody: zeznania stron e-protokół rozprawy z 4 marca 2022 roku, adnotacje na odwrocie umów k.9-10, 17 i 19

Pismem z dnia 17 lipca 2018 roku pełnomocnik T. J. wezwał R. G. do zapłaty kwot: - 47 600zł tytułem zwrotu pożyczek z 31 grudnia 2014 roku i z 6 maja 2015 roku, - 39 200zł tytułem zwrotu pożyczki z 8 maja 2014 roku i - 20 000zł tytułem zwrotu pożyczki z 21 lipca 2014 roku, zastrzegając 7 dniowy termin zapłaty, liczony od doręczenia wezwania. W/w pismo R. G. odebrał w dniu 23 lipca 2018 roku.

Równolegle strony prowadziły korespondencję sms'ową, w której powód ponaglał pozwanego o zwrot pożyczonych pieniędzy, a pozwany nie kwestionował istnienia zadłużenia, opóźnienie w jego spłacie tłumaczył złą sytuacją finansową i zobowiązywał się do przekazywania powodowi kwoty 1000zł miesięcznie.

Dowody: wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem nadania i doręczenia k.21-24, korespondencja stron k.397-402, zeznania stron e-protokół rozprawy z 4 marca 2022 roku

Dodatkowo powód i pozwany zawarli w dniu 18 marca 2015 roku umowę pożyczki kwoty 15 000zł i w dniu 11 sierpnia 2015 roku umowę pożyczki kwoty 11 000zł; obie te pożyczki zostały spłacone. W obu tych umowach nie zastrzeżono umownego oprocentowania, a zastrzeżono wymóg formy pisemnej dla zmiany umowy pod rygorem nieważności.

Dowody: umowy pożyczki k.389-390, potwierdzenie przekazania pożyczonych środków k.452, zeznania powoda e-protokół rozprawy z 4 marca 2022 roku

Ponadto, R. G. wspólnie z R. H. pożyczył od T. J. w czerwcu 2014 roku kwotę 100 000zł i w październiku 2015 roku kwotę 30 000zł. Pożyczki te zostały zwrócone, a przelewy ich dotyczące były oznaczane przez pożyczkobiorców jako „raf i white”, „raf” lub „rafał”.

Pożyczki zaciągnięte tylko przez siebie R. G. spłacał oznaczając przelew (...) lub swoim pseudonimem „white”.

Dowody: umowa z 9 czerwca 2014 roku k.394, umowa z 16 października 2015 roku k.395, potwierdzenie przekazania pożyczonych środków k.451 i 453, zestawienia transakcji i potwierdzenia przelewów k.244-381, zeznania świadka R. H. e-protokół rozprawy z 10 grudnia 2021 roku, zeznania powoda e-protokół rozprawy z 4 marca 2022 roku

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się częściowo uzasadnione.

Zgodnie z art. 720§1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść własność na biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Przepis ów był podstawą żądania pozwu w niniejszej sprawie, jako że T. J. domagał się zasądzenia od R. G. kwoty 134 600zł, twierdząc, że w dniach 8 maja 2014 roku, 21 lipca 2014 roku, 31 grudnia 2014 roku i 6 maja 2015 roku pozwany pożyczył od niego łącznie 168 000zł i jedynie częściowo wykonał swoje zobowiązanie do zwrotu pożyczek z oprocentowaniem.

Stosownie do art. 232 kpc strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, zaś art. 6 kc stanowi, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W sprawie o zwrot pożyczki, powoda obciąża obowiązek udowodnienia faktu zawarcia umowy pożyczki i wykonania jej przez pożyczkodawcę, zaś pozwanego – faktu spłaty pożyczki. T. J. wykazał i fakt zawarcia umów z 8 maja 2014 roku, 21 lipca 2014 roku, 31 grudnia 2014 roku i 6 maja 2015 roku, i ich treść, i wykonanie przez siebie obowiązku przekazania pożyczonych kwot, przedkładając dokumenty umowy pożyczki i potwierdzenia przelewu pożyczonych kwot. Tym samym – zostało udowodnione przez powoda, że pożyczył pozwanemu kwotę 168 000zł, przy czym okoliczność ta nie była kwestionowana przez pozwanego. Przedstawione przez powoda dokumenty przeczą jednak twierdzeniom powoda, że dodatkowo zastrzeżono w umowach z dnia 8 maja 2014 roku, 21 lipca 2014 roku i 31 grudnia 2014 roku oprocentowanie w ryczałtowej wysokości. Sąd zwraca uwagę, że wszystkie w/w umowy zostały zawarte na piśmie i pomimo zamieszczenia w wykorzystywanych wzorach umów postanowień umożliwiających

określenie wysokości oprocentowania kwoty pożyczki powód i pozwany nie skorzystali z tej możliwości (pozostawiając owe miejsca w formularzu umowy niewypełnione lub je przekreślając), co oznacza, że zawierając każdą z w/w umów strony nie przewidziały obowiązku zapłaty odsetek za korzystanie z kapitału. Nie doszło również do późniejszej zmiany treści umów, jako że strony zastrzegły dla ich zmian formę pisemną pod rygorem nieważności, co oznacza, że zmiany umowy mogły dojść do skutku tylko przy zachowaniu owej formy – art. 76 kc. Adnotacje o wysokości oprocentowania zamieszczone na k.13v, 18v, 19v i 20v nie są zaś podpisane, a warunkiem formy pisemnej czynności prawnej jest złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli – art. 78§1 kc.

Jak wyżej wspomniano, pozwanego obciążał obowiązek udowodnienia, że zwrócił powodowi pożyczone kwoty, przy czym niesporne pozostawało, że pozwany zapłacił powodowi na poczet w/w umów kwotę 72 400zł. Sąd uznał za udowodnione, że pozwany spłacił w/w pożyczki do kwoty 98 920zł. Mianowicie – analizując przedstawione przez pozwanego potwierdzenia przelewów i zestawienia transakcji na rachunku bankowym, Sąd ustalił, że na poczet zaciągniętych przez siebie pożyczek R. G. przekazał T. J. łącznie kwotę 124 920zł. Tylko przelewy na tę kwotę są oznaczone jako „white” lub (...), a sam pozwany w toku przesłuchania przyznał, że tak tytułował spłaty zaciągniętych przez siebie pożyczek. Powyższe koresponduje z treścią zeznań świadka R. H., który twierdził, że spłaty pożyczek zaciągniętych przez świadka wspólnie z pozwanym były oznaczane jako „raf i white”, „raf” lub „rafał”, a także z faktem udzielenia przez powoda R. H. i R. G. dwóch pożyczek. Wobec w/w dowodów, twierdzenia zamieszczone w sprzeciwie od nakazu zapłaty i późniejszych pismach procesowych pozwanego, jakoby wszystkie wykazywane przez pozwanego przelewy dotyczyły spłaty spornych pożyczek, potraktować należy jedynie jako przejaw strategii procesowej pozwanego. Nie znajduje bowiem żadnego racjonalnego uzasadnienia fakt dokonywania przez pozwanego np. w dniu 27 stycznia 2016 roku dwóch odrębnych przelewów na rzecz powoda, z których jednej jest opisywany jako „white”, a drugi – (...) (k.324 i 325), poza chęcią zaznaczenia, iż jedna z wpłat dotyczy długu pozwanego, a druga – wspólnego długu pozwanego i R. H.. Po drugie – Sąd uznał za wiarygodne twierdzenia powoda, że uiszczona przez pozwanego kwota 26 000zł została zarachowana na poczet spłaty pożyczek zawartych przez strony w dniach 18 marca 2015 roku i 11 sierpnia 2015 roku. Powód przedstawił umowy w/w pożyczek (k.389 i 390) i przyznał że zostały one spłacone. Wbrew jednak wywodom zamieszczonym w piśmie procesowym z dnia 15 września 2021 roku wpłaty pozwanego nie mogły być skutecznie zarachowane na oprocentowanie pożyczek udzielonych 18 marca 2015 roku i 11 sierpnia 2015 roku (k.388), gdyż w umowach nie zastrzeżono oprocentowania, nie przedstawiono pisemnego aneksu do obu w/w umów przewidującego obowiązek zapłaty odsetek kapitałowych, a dla zmiany umów wymagana była forma pisemna pod rygorem nieważności. Tym samym – z sumy wpłat pozwanego jedynie kwota 26 000zł mogła zostać zarachowana na poczet spłaty pożyczek udzielonych 18 marca 2015 roku i 11 sierpnia 2015 roku. Sąd zauważa, że pozwany nie udowodnił trafności swojego zarzutu, jakoby umowy te nie zostały wykonane przez powoda jako pożyczkodawcę. Obie omawiane umowy zostały podpisane przez pozwanego, a w ich §1 ust.2 zamieszczone zostało pokwitowanie odbioru pożyczonej kwoty. W tych realiach zastosowanie znajdował art. 253 zd.1 kpc, stanowiący, że jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Pozwany nie zaoferował żadnych wniosków dowodowych dla wykazania swojego zarzutu, mimo iż w toku przesłuchania podawał, że dysponował notatkami obrazującymi źródła i saldo jego rozliczeń z T. J.. Ubocznie zauważyć trzeba, że powód przedstawił potwierdzenia przelewu dotyczące umowy z 11 sierpnia 2015 roku.

W konsekwencji – Sąd ustalił, że spośród łącznych wpłat pozwanego na kwotę 124 920zł kwota 26 000zł dotyczyła spłaty pożyczek z 18 marca 2015 roku i z 11 sierpnia 2015 roku (nie objętych pozwem), a kwota 98 920zł dotyczyła spłaty spornych pożyczek z dnia 8 maja 2014 roku, 21 lipca 2014 roku, 31 grudnia 2014 roku i 6 maja 2015 roku. Oznacza to, że powództwo było uzasadnione co do kwoty 69 080zł, a w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione. Podstawą rozstrzygnięcia o odsetkach za opóźnienie był art. 481§1 i 2 kc, przy czym Sąd nie podzielił poglądu powoda jakoby pozwany pozostawał w opóźnieniu od dnia 31 lipca 2018 roku. Treść spornych umów, korespondencja i zeznania stron wykazują, że w umowach z dnia 31 grudnia 2014 roku i z dnia 6 maja 2015 roku nie przewidziano terminu zwrotu pożyczki, a terminy zwrotu pożyczek z 8 maja 2014 roku i 21 lipca 2014 roku były przedłużane przez samego powoda. W tych realiach znaczące jest przedsądowe wezwanie do zapłaty ogółu należności z w/w umów, które potraktować trzeba jako wypowiedzenie pożyczki. Zgodnie z art. 723 kc jeżeli termin zwrotu

pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę. Zważywszy na datę doręczenia pisma z k.23, ów sześciotygodniowy termin upływał z dniem 3 września 2018 roku, co oznacza, że od dnia 4 września 2018 roku pozwany pozostaje w opóźnieniu z zapłatą na rzecz powoda kwoty 69 080zł.

Tak argumentując, na podstawie powołanych przepisów, Sąd rozstrzygnął jak w punkcie I i II sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 kpc w zw. z art. 100 kpc, stosunkowo je rozdzielając. Porównanie wysokości kwoty żądanej przez powoda z kwotą zasądzoną na jego rzecz, uzasadnia przyjęcie, iż powód wygrał sprawę w 50%. Jako że obie strony poniosły tożsame koszty zastępstwa procesowego, stosunkowe rozdzielanie kosztów polegało na zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda kwoty 3365zł stanowiącej połowę uiszczonej opłaty sądowej od pozwu.

Z/ Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron (przez publikację na portalu)